

УДК 657.31.012.7.

Яксманицька І.І.
магістр з фаху «Облік і оподаткування»
Даньків Й.Я.
к.е.н., професор
завідуючий кафедри обліку і аудиту
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна

ПРОБЛЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

ПДВ – це непрямий податок, який міститься майже у всіх операціях пов'язаних з купівлею-продажем товарів та послуг. На сьогоднішній день цей податок складає найбільшу частку податкових надходжень до державного бюджету України. Згідно зі звітом Фіскальної служби України за 2017 рік у 2017 році до загального фонду державного бюджету зібрано 183,5 млрд.грн податку на додану вартість, що на 35,1 млрд. грн. більше ніж у 2016 році (у 2016 році сума зібраного до бюджету ПДВ склала 148,5 млрд.грн.)[3].

Важливу роль в управлінні даним видом податку відіграє система адміністрування ПДВ. А останні законодавчі зміни наблизили нас до міжнародних стандартів справляння ПДВ, адже починаючи з 2015 року реєстрація всіх податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних є обов'язковою та як і подання податкової звітності з ПДВ в електронній формі. Однак позитивні та негативні наслідки таких нововведень дуже часто виявляються лише під час їх втілення на практиці, тому не дивно що у 2018 році система електронного адміністрування зазнала певних змін.

Податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується і сплачується згідно Податкового кодексу України (ПКУ)[5]. Система електронного адміністрування ПДВ (далі – СЕА ПДВ), що організована на центральному рівні ДФС, забезпечує автоматичний облік у розрізі платників податку:

1. Сум податку, що містяться у виданих та отриманих податкових накладних, зареєстрованих в ЄРПН, та розрахунках коригування до них;
2. Сум податку, сплачених платниками при ввезенні товарів на митну територію України;
3. Сум поповнення та залишку коштів на рахунках у системі електронного адміністрування ПДВ;
4. Суми податку, на яку платники мають право зареєструвати податкові накладні в ЄРПН;
5. Інші показники, які згідно з вимогами ПКУ[1].

Введення електронної системи адміністрування ПДВ призвело до наступних позитивних зрушень:

- створення єдиного реєстру податкових накладних (ЄРПН);
- відміна паперової форми податкової накладної та реєстру отриманих та виданих податкових накладних;
- впровадження даної системи значно підвищило дисципліну контрагентів щодо вчасного надання правильно оформлених податкових накладних[2];
- для кожного платника податку на безоплатній основі відкрито електронний рахунок;
- у будь-який момент часу платник податку може подати ряд безкоштовних запитів;
- із впровадженням нової системи адміністрування ПДВ стало неможливо видати фіктивну податкову накладну, адже вона в обов'язковому порядку повинна бути зареєстрована в Єдиному електронному реєстрі та підкріплена або сумою реєстраційного ліміту, або живими коштами, перерахованими на електронний рахунок ПДВ;
- визначення нових граничних строків реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування до податкових накладних (ПН/РК) для продавців – платників ПДВ, залежно від дати їх складання [5];
- запровадження єдиного публічного Реєстру заяв на бюджетне відшкодування ПДВ.

Аналізуючи реформи 2018 року у сфері електронного адміністрування ПДВ можна виділити зміни позитивного та негативного характеру(табл.1).

Таблиця 1

Результати реформування СЕА ПДВ у 2018 році

Позитивні наслідки	Негативні наслідки
<p>1. впровадження нового алгоритму для електронних камеральних перевірок;</p> <p>2. введення камеральних перевірок у Електронний кабінет платника податків, що дасть можливість платнику податку оперативно отримувати інформацію стосовно заповненої декларації он-лайн</p>	<p>1. розробка нових критеріїв блокування податкових накладних, переведення існуючої СМКОР у тестовий режим з 01.01.2018 р.</p> <p>2. застосування штрафів згідно пп. 120-1.3 ПКУ за помилки, допущені в податковій накладній під час зазначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД та/або коду послуги згідно з ДКПП;</p> <p>3. у період з 01.12.2017 р. та дії тестового режиму у покупця скасовується «безумовне» право на податковий кредит (п. 201.10 ПКУ)</p>

Джерело: складено автором самостійно на основі [4].

Щодо позитивних наслідків, то завдяки автоматизації камеральних перевірок, тобто використанню розробленого алгоритму, можна значно прискорити роботу ДФС. До прикладу, час на перевірку звітності щодо податку на прибуток зменшиться на 75 %.

Більш того, це значно зменшує ручне втручання у процес перевірок, а відповідно зменшує корупційні ризики. В свою чергу, платник податків чітко розумітиме за якими критеріями проводяться камеральні перевірки в ДФС,

адже критерії будуть однакові для всіх. Також, автоматизація камеральної перевірки фактично звільняє платника податків від очікувань результатів перевірки, адже процес відбуватиметься за чіткими критеріями і без людського втручання.

Щодо негативних наслідків, то блокування податкових накладних була створена для припинення зловживання щодо формування незаконного податкового кредиту недобросовісними платниками податків. За задумом розробників, система мала не давати змоги реєструвати податкові накладні в тому разі, якщо постачальник господарську операцію, зазначену у відповідній накладній, фактично не здійснював. Завдяки цьому розробники системи декларували можливість стовідсоткового припинення найпоширеніших в Україні зловживань зі сплатою ПДВ. Однак на практиці вийшла абсолютно протилежна ситуація: система зупинення реєстрації податкових накладних попередньої версії не змогла належним чином відокремити сумлінних платників податків і шахраїв, внаслідок чого було помилково зупинено реєстрацію багатьох суб'єктів господарювання, операції яких були цілком прозорими.

На практиці суб'єкти господарської діяльності мають труднощі з визначенням правильних кодів товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) та кодів послуг згідно з Державним класифікатором продукції та послуг (далі – ДКПП). Користуючись існуючими довідниками цих кодів, бухгалтери далеко не завжди можуть коректно обрати код, що суттєво гальмує реєстрацію податкових накладних в ЄРПН, та в подальшому повернення сум податкових відшкодувань. Як бачимо з січня 2018 за зазначення неправильного коду до суб'єктів господарської діяльності будуть застосовуватися штрафні санкції, що безумовно є негативним явищем. І це враховуючи те, що у цьому питанні суб'єкти господарської діяльності не мають достатньої інформаційної підтримки від держави, а плани у 2018 р. модернізувати УКТ ЗЕД шляхом його побудови на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів 2017 року і Комбінованої номенклатури ЄС є досить невизначеними.

Отже аналізуючи все вищесказане, можемо стверджувати реформи системи електронного адміністрування 2018 року мають як позитивні так і негативні наслідки. При аналізі було виявлено, що основні зміни у системі електронного адміністрування мають негативні наслідки, адже вони у своїй задумці у припиненні зловживань щодо формування незаконного податкового кредиту недобросовісними платниками податків, лише ускладняють роботу суб'єктам господарської діяльності.

Список використаних інформаційних джерел

1. Богоділова М.Є. Особливості адміністрування, відшкодування, аналізу та прогнозування податку на додану вартість/ М.Є. Богоділова,

С.М. Свешніков, В.І. Крижановський// Навч.посіб. – 2016р. – Київ. – с.28-21. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.centre-kiev.kiev.ua/bib/files/nmm/OA16.pdf> – Заголовок з екрану.

2. Буркова Л.А. Переваги та недоліки запровадження електронного обліку та адміністрування ПДВ/ Л.А. Буркова, І.В. Коваленко// Фінансовий Простір. – 2017р. – Вип.№2. – с.20-24. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/files/1701/17blatap.pdf>

3. Звіт Державної фіскальної служби за 2017 рік. – [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/223549.PDF> – Заголовок з екрану.

4. ПДВ у 2018 році– [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://www.golovbukh.ua/article/7072-pdv-u-2018-rots> – Заголовок з екрану

5. Податковий Кодекс України, від 02. 12. 2010р. №2755-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> – Заголовок з екрану.

УДК 338:658

Якубич Е.В.

*аспірантка кафедри бухгалтерського обліку
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна*

ВПЛИВ ЗМІНИ ВАРТОСТІ АКТИВІВ НА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Ефективність управління активами підприємства істотно впливає на результати господарської діяльності й обумовлюється зовнішніми та внутрішніми факторами. Приймаючи важливі управлінські рішення і формуючи показники фінансової звітності важливе місце займає достовірність та повнота інформації про реальну вартість активів, якими володіє підприємство. Таку інформацію може надати лише система бухгалтерського обліку.

Глобалізація економічних процесів та інтеграція національної економіки у світові структури неможливі без розвитку інвестиційної привабливості підприємництва. А це, в свою чергу, вимагає об'єктивної оцінки активів на дату складання фінансової звітності, оскільки достовірною оцінка має велике значення для об'єктивної характеристики активів і результатів фінансово-господарської діяльності підприємства. Особливої актуальності набуває проблема подальшого вдосконалення методики бухгалтерського обліку оцінки та переоцінки активів підприємства з метою відображення їх реальної вартості у фінансовій звітності.

Найважливішою метою складання фінансової звітності в Україні є “надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства” [1]. В умовах необхідності підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств актуальним є пошук механізмів підвищення достовірності та релевантності їх фінансової інформації.